

ĪSUMĀ

Latvijā faktiskā bezdarba līmenis šogad maijā beigās bija 6,5%, kas ir par 0,3 procentpunktiem mazāk nekā mēnesi iepriekš, liecina Centrālās statistikas pārvaldes dati. Sieviešu vidū bezdarba līmenis maijā samazinājās par 0,2 procentpunktiem un bija 5,5%, bet vīriešu vidū faktiskā bezdarba līmenis mēneša laikā samazinājās par 0,4 procentpunktiem – līdz 7,5%. Nodarbinātības valsts aģentūrā reģistrētā bezdarba līmenis maijā samazinājās par 0,4 procentpunktiem un mēneša beigās veidoja 6,1% no ekonomiski aktīvajiem iedzīvotājiem. 2022. gada maijā Latvijā bija 61 200 bezdarbnieku, kas ir par 2800 mazāk nekā aprīlī un par 12 100 mazāk nekā attiecīgajā periodā pērn.

Vācija īstenošas ārkārtas pasākumus, lai nodrošinātu savas enerģijas vajadzības pēc Krievijas gāzes piegāžu samazināšanās. "Elektrības ražošanai tiks izmantots mazāk gāzes. Tā vietā tiks vairāk izmantotas ogļu spēkstacijas," teikts Ekonomikas ministrijas paziņojumā. Valdības lēmums ir pretējs valdošās koalīcijas solījumiem līdz 2030. gadam pārtraukt ogļu izmantošanu. Krievijas valsts dabasgāzes gigants "Gazprom" paziņojis, ka turpinās ievērojami samazināt gāzes piegādes Vācijai pa cauruļvadu "Nord Stream".

Kolumbijā prezidenta vēlēšanu otrajā kārtā uzvarējis galēji kreisais kandidāts Gustavo Petro, kurš solījis veikt vērienīgas sociālās reformas. Senators Petro, kurš kļuvis par pirmo kreiso Kolumbijas prezidentu, saņēmis 50,48% balsu, bet viņa sāncensis, nekustamo īpašumu magnāts Rodolfo Erandess – 47,26% balsu. Petro, kurš agrāk bija komunistu teroristiskā grupējuma "M-19" dalībnieks, solījis īstenot plašu nodokļu reformu, cita starpā paaugstinot nodokļus bagātajiem. Prezidenta amatā 62 gadus vecais Petro stāsies augustā, kad beigsies pašreizējā valsts galvas Ivana Dukes četru gadu pilnvaru termiņš.

ŠAJĀ DIENĀ

21. jūnijā

1905. Dzimis franču filozofs un rakstnieks Žans Pols Sartrs.

1940. Otrajā pasaules karā Francija padevās Vācijai.

1982. Lielbritānijas princese Diāna Londonas Sentmērijas slimnīcā laida pasaulē puiku – princi Viljāmu.

2002. Pasaules Veselības organizācija paziņo, ka Eiropā ir pilnībā izskausts poliomiēlīts jeb bērnu trieka.

2004. Privātais kosmosa kuģis "SpaceShipOne" kļuva par pirmo privāti uzbūvēto lidaparātu, kas veicis lidojumu kosmosā.

SAGATAVOJIS INTS GRASIS

Pedagogi septembrī sāks beztermiņa streiku

Latvijas Izglītības un zinātnes darbinieku arodbiedrība (LIZDA) aicinās skolu pedagogus no septembra sākt beztermiņa streiku.

Arodbiedrības vadītāja Inga Vanaga vakar sacīja, ka arodbiedrība vairs nerīkos piketus vai gājienus, jo politiķu nespēja rīkoto protestu laikā atrast kompromisu un pildīt LIZDA prasības parādījusi lēmējvaras "īsto attieksmi". Tādēļ no septembra plānots sākt beztermiņa streiku, par kuru vakar vienbalsīgi lēma LIZDA

padome. Vanaga uzsver, ka tas nebūs brīdinājuma streiks, kas ilgs noteiktu termiņu – streiks turpināsies tik ilgi, kamēr tiks sadzirdētas prasības.

Vanaga atgādina, ka 2015. gadā norisinājās vienu dienu garš pedagogu streiks. No šīs pieredzes arodbiedrības padome esot iemācījusies, ka efektīvs streiks būs tikai tad, ja tas būs beztermiņa. Papildus LIZDA vērsīsies pie pašvaldībām, izglītības iestāžu vadītājiem, augstskolu pārstāvjiem, kā arī vecākiem, jo

viņiem esot jāsaprot, ka pedagogiem patīk strādāt ar bērniem, bet ar pašreizējo darba slodzi pedagogs nevar atvēlēt pietiekamu laiku, lai izpildītu prasības, kuras pieprasa jaunais mācību saturs.

Pēc pagājušajā nedēļā notikušā piketa pie Saeimas un tikšanās ar izglītības un zinātnes ministri Anitu Muižnieci Vanaga sacīja, ka atbildīgā ministrija nepieņēma nevienā no trijām pedagogu izteiktajām prasībām. Piketa trīs galvenās prasības bija sabalansēta darba slodze, atalgojuma pa-

lielināšanas grafiks saskaņā ar "Izglītības likumā" noteiktajiem principiem un taisnīgs finansējuma sadales mehānisms, lai ne-ciestu pedagogi no pašvaldībām ar sakārtotu skolu tīklu un lielu izglītojamo skaitu.

Vanaga uzsvērusi, ka izglītības sistēma valstī ir sabrukuma priekšā, un tas pavisam drīz var rezultēties ar to, ka nebūs vairs, kas iet klasēs, kas vada stundas. Tādā gadījumā būtiski cietīšot izglītības kvalitāte un pieejamība.▶

Koalīcijas alianse zaudē absolūto vairākumu

Francijā vēlēšanu otrajā kārtā prezidenta Emanuela Makrona pārstāvētā centru koalīcija zaudējusi līdzšinējo absolūto vairākumu parlamenta apakšpalātā Nacionālajā sapulcē, liecina provizorisks rezultāti. Makrona centrisko partiju alianse "Ensemble" ("Kopā") ieguvisi 245 no pavisam 577 apakšpalātas deputātu vietām. Līdzšinējā apakšpalātas sastāvā tai bija 347 deputāti.

Otro vietu ieguvisi Žana Lika Melanšona vadītā jaunizveidotā kreiso partiju koalīcija NUPES (Jaunā ekoloģiskā un sociālā tautas savienība), kurai būs 131 deputāts līdzšinējo 60 deputātu vietā. Trešajā vietā ir Marinas Lepēnas vadītā galēji labējā Nacionālā apvienība, kas ieguvisi 89 mandātus, pirmo reizi kopš 1986. gada izcīnot vairāk nekā minimālās 15 vietas, kas nepie-

ciešamas, lai izveidotu oficiālu parlamenta frakciju. Aizejošajā parlamentā Lepēnas partijai bija tikai astoņas vietas.

Lai īstenotu Makrona politisko programmu, centru aliansei būs jāmeklē sabiedrotie. Premjerministre Elizabete Borne solīja rīkoties, lai tiktu izveidots rīcībspējīgs vairākums. Nav gaidāms, ka kreiso alianse vai Nacionālā apvienība kļūs par centru sabiedrotājiem, tomēr politikas analītiķi pieļauj, ka centristi varētu saņemt atbalstu no konservatīvās Republikāņu partijas, kas izcīnījusi 74 deputātu vietas. Tās līderis gan paziņojis, ka viņa partija palikšot opozīcijā.

Absolūtā vairākuma zaudēšana var nopietni sarežģīt nule uz otru piecu gadu amata termiņu ievēlētā Elizejas pils saimnieka iekšpolitisko ieceru īstenošanu.▶

Cer uz pozitīvu lēmumu

Ukrainas prezidents Volodimirs Zelenskis pirms šonedēļ gaidāmā Eiropas Savienības dalībvalstu vadītāju samita paudis cerību, ka bloks atbalstīs kandidātvalsts statusa piešķiršanu Ukrainai ES dalībvalstu vadītāju samitā Briselē, kur izšķirsies, vai Ukraina un Moldova saņems kandidātvalsts statusu. "Visiem ir skaidrs, ka kopš 1991. gada ir pieņemti maz tādu Ukrainai liktenīgu lēmumu, kādu mēs gaidām tagad. Un esmu pārliecināts, ka tikai pozitīvs lēmums atbilst visas Eiropas interesēm," teica Zelenskis.

"Ir jārēķinās ar Krievijas naidīgo aktivitāšu pieaugumu. Tās būs mērķtiecīgas un demonstratīvas. Un ne tikai pret Ukrainu, bet arī pret citām Eiropas valstīm. Mēs gatavojamies. Mēs esam gatavi. Brīdinām partnerus," sacīja Zelenskis. ES dalībvalstu līderu vidū esot plašs

atbalsts ES kandidātvalsts statusa piešķiršanai Ukrainai, tāpēc paredzams, ka samitā tiks pieņemts Kijivai pozitīvs lēmums, vakar sacīja Eiropas Komisijas viceprezidents Valdis Dombrovskis.

Amerikāņu militārā domnīca "Kara izpētes institūts" tikmēr vēsta, ka Ukrainas bruņoto spēku sekmīgās pretuzbrukumu operācijas Zaporīžjas apgabalā ir piespiedušas Krieviju nosūtīt papildspēkus uz šo novājināto frontes līnijas posmu. Krievijas spēki arī nostiprina aizsardzības pozīcijas valsts dienvidos pēc Ukrainas karaspēka nesējaiem veiksmīgiem pretuzbrukumiem uz Hersonas un Mikolajivas apgabalu robežas.

Aktīvākā karadarbība joprojām norisinās Ukrainas austrumos. Krievijas spēki cenšas noturēt okupētos apgabalus uz ziemeļiem no Ukrainas otras lielākās pilsētas Harkivas.▶

Pieņem aizliegumus

Ukrainas parlaments pieņēmis likumprojektu, kas aizliedz ievest un izplatīt grāmatas, kuru autoriem bija vai joprojām ir Krievijas pilsonība pēc 1991. gada, kā arī citu drukāto produkciju no Krievijas, Baltkrievijas un okupētajām teritorijām. Izņēmumi ir paredzēti grāmatām un izdevumiem, ko fiziskas personas ievē personīgajā bagāžā un ko nav paredzēts izplatīt. Tāpat parlaments pieņēma likumprojektu, kas aizliedz krievu mūzikas atskaņošanu publiskās vietās, medijos un transportā, kā arī palielināja ukraiņu mūzikas kvotu radiostaciju un televīzijas kanālu ēterā. Tas neattiecas uz izpildītājiem, kuri nosodījuši Krievijas militāro agresiju pret Ukrainu.

Tikmēr Moldovas prezidente Maija Sandu parakstījusi likumu, kas aizliedz Moldovā pārraidīt visas Krievijas ziņu programmas.▶

FOTOFAKTS

Citā lomā

Aktieris Džonijs Deps arvien labāk iejūtas rokzvaigznes ampuā, turpinot sadarbību ar leģendāro ģitāristu Džefu Beku. Nule abi kopā uzstājušies Helsinku Blūza festivālā, bet jūlijā gaidāms jauns albums.

FOTO – AFP/LETA